

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
İQTİSADİYYAT NAZİRLİYİ YANINDA
DÖVLƏT VERGİ XİDMƏTİ

Vergi Məcəlləsində edilmiş dəyişikliklər suallar və cavablarda

Azərbaycan Respublikasının 16 dekabr 2024-cü il tarixli
98-VIIQD nömrəli Qanunu ilə Azərbaycan Respublikasının
Vergi Məcəlləsində dəyişikliklər təsdiq edilib.

BAKİ 2025

MÜNDƏRİCAT

İnvestisiya mühitinin və sahibkarlıq fəaliyyətinin təşviq edilməsi, sahibkarlıq subyektlərinin vergi yükünün azaldılması	3
Vergi nəzarəti mexanizminin təkmilləşdirilməsi	15
Vergi inzibatçılığının təkmilləşdirilməsi	23

Vergi Məcəlləsinə edilmiş dəyişikliklər suallar və cavablarda

Azərbaycan Respublikasının 16 dekabr 2024-cü il tarixli 98-VIIQD nömrəli Qanunu ilə Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişikliklər təsdiq edilib. Qanunla Vergi Məcəlləsinə edilən növbəti əsaslı dəyişikliklər aşağıdakı bir neçə əsas istiqaməti əhatə edir:

- İnvestisiya mühitinin və sahibkarlıq fəaliyyətinin təşviq edilməsi, sahibkarlıq subyektlərinin vergi yükünün azaldılması;
- Vergi nəzarəti mexanizminin təkmilləşdirilməsi;
- Vergi inzibətçiliğinin təkmilləşdirilməsi.

Vergi Məcəlləsinə edilmiş dəyişikliklərin vergi ödəyiciləri tərəfindən daha ətraflı mənimsənilməsi üçün sual-cavab kitabçası hazırlanıb. Bu sual-cavab kitabçasının hamı üçün faydalı olacağına inanırıq.

Kitabçada verilmiş adlar və hadisələr şərti olaraq seçilib.

1 | İnvestisiya mühitinin və sahibkarlıq fəaliyyətinin təşviq edilməsi, sahibkarlıq subyektlərinin vergi yükünün azaldılması

1. Gənc Tamaşaçılar Teatrında tamaşaya qoyulan əsərlərin müəllifi olan yazıçılara müəlliflik hüququndan istifadəyə görə müəyyən haqq ödənilir. Bu zaman aparılan royalti ödənişlərindən vergi tutulmalıdır mı?

Bildiririk ki, 2025-ci il yanvarın 1-dən Vergi Məcəlləsinə əlavə edilmiş 102.1.42-ci maddəyə əsasən, Azərbaycan Respublikasında teatr, muzey, simfonik orkestr, habelə film istehsalı, yayımı və dublyajı fəaliyyətinə aid qeyri-maddi aktivlər üzərində müəllif hüquqlarından istifadə olunmasına, yaxud istifadə hüquqlarının verilməsinə görə royalti gəlirləri 2025-ci il yanvarın 1-dən 5 il müddətinə gəlir vergisindən azaddır.

Buna əsasən, teatrda tamaşaya qoyulan əsərlərin müəllifi olan yazıçılara müəllif hüquqlarından istifadə olunmasına, yaxud istifadə hüquqlarının verilməsinə görə aparılan royalti ödənişlərindən 2025-ci il yanvarın 1-dən 5 il müddətinə vergi tutulmur.

Əsas: Vergi Məcəlləsinin 102.1.42-ci maddəsi

2. Azərbaycanda kino sahəsinin inkişafına töhfə vermək üçün bu sahəyə investisiya ayırmaq və kinematoqrafiya müəssisəsi təsis etmək istəyirik. Bununla bağlı yaratdığımız MMC-nin mənfəət vergisi ödəyicisi olaraq qeydiyyatla alındığını nəzərə alsaq, müəssisəyə hansı vergi güzəştləri tətbiq olunur?

Bildiririk ki, “Kinematoqrafiya haqqında” Qanunun 1-ci maddəsinə əsasən, kinematoqrafiya müəssisəsi — təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq, fəaliyyət növlərinə görə film istehsalı,

kinosalnamə çəkilişi, filmin çoxaldılması, bərpası, yayımı və nümayişi, kinozala texniki xidmət, kino materiallarının və avadanlığının hazırlanması, film, kinosalnamə istehsalı üzrə işlərin görülməsi və xidmət göstərilməsi (kino avadanlığının kirayəyə verilməsi, pavilyonların, kino komplekslərinin icarəyə verilməsi, kostyumların tikilişi, dekorasiyaların qurulması, qrimin, parik məmulatının, rekvizitin, oyun texnikasının, xüsusi effektlərin hazırlanması, kinolentlərin emalı, filmin səs düzümü və s.), kinematografiya sahəsində tədris, elmi, təbliğat, nəşriyyat, reklam-təbliğat və təchizat, filmin və kinosalnamənin yekun materiallarının mühafizəsi ilə məşğul olan müəssisədir.

2025-ci il yanvarın 1-dən Vergi Məcəlləsinin 106.1.33-cü maddəsində edilmiş dəyişikliyə əsasən, qanunla müəyyən olunmuş qaydada Azərbaycan Respublikasında qeydiyyatdan keçən və teatr, muzey, simfonik orkestr, habelə film istehsalını və dublyajını həyata keçirən kinematografiya müəssisəsinin və filmin prodüserinin həmin fəaliyyətdən əldə etdiyi mənfəətin 90 faizi 2025-ci il yanvarın 1-dən 5 il müddətinə mənfəət vergisindən azaddır.

Buna əsasən, qanunla müəyyən olunmuş qaydada Azərbaycan Respublikasında qeydiyyatdan keçən film istehsalını və dublyaj fəaliyyətini həyata keçirən kinematografiya müəssisəsinin və film prodüserinin həmin fəaliyyətdən əldə etdiyi mənfəətin 90 faizi 2025-ci il yanvarın 1-dən 5 il müddətinə mənfəət vergisindən azaddır. Vergi Məcəlləsinin 106.1.33-cü maddəsinin 2025-ci il yanvarın 1-dək olan redaksiyasına əsasən, qanunla müəyyən olunmuş qaydada Azərbaycan Respublikasında qeydiyyatdan keçən və filmin istehsalını, habelə dublyajını həyata keçirən, mikro sahibkarlıq subyekti olmayan kinematografiya müəssisəsinin sahibkarlıq fəaliyyətindən əldə etdikləri mənfəətin 75 faizi - 2024-cü il yanvarın 1-dən 3 il müddətinə mənfəət vergisindən azad olunmuşdu.

Eyni zamanda, 2025-ci il yanvarın 1-dən Vergi Məcəlləsinə əlavə edilmiş 207.14-cü maddəyə əsasən, qanunla müəyyən olunmuş qaydada Azərbaycan Respublikasında qeydiyyatdan keçən və teatr, muzey, simfonik orkestr, habelə film istehsalını və dublyajı-

nı həyata keçirən kinematoqrafiya müəssisələri və film prodüserləri həmin fəaliyyət üzrə istifadə etdikləri torpaqlara görə 2025-ci il yanvarın 1-dən 5 il müddətinə torpaq vergisini ödəməkdən azaddır.

Əlavə olaraq bildiririk ki, Vergi Məcəlləsinin 199.4-cü maddəsinin müddəalarına əsasən, mədəniyyət sahəsində fəaliyyət göstərən vergi ödəyicilərinin yalnız bu sahələrin təyinatı üzrə istifadə etdiyi əsas vəsaitlər əmlak vergisinə cəlb olunmur.

Əsas: Vergi Məcəlləsinin 106.1.33-cü, 199.4-cü və 207.14-cü maddələri və “Kinematoqrafiya haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu

3. Türkiyə vətəndaşı olan qohumum 2025-ci ilin yayında istirahət üçün Azərbaycanda olarkən xəstəxanaya müraciət etmişdi. Tibbi xidmətin dəyərini ödəmək məqsədilə kassaya yaxınlaşdıqda bizdən xarici vətəndaş tərəfindən ƏDV-nin qaytarılması hüququndan istifadə etmək barədə istəyinin olub-olmadığı dəqiqləşdirildi. Əcnəbilərə tibb xidmətinə görə belə bir güzəşt varmı?

Bildiririk ki, 2025-ci il yanvarın 1-dən Vergi Məcəlləsinin 165.3-cü maddəsində edilmiş dəyişikliyə əsasən, 1 yanvar 2025-ci il tarixdən etibarən əcnəbilər və vətəndaşlığı olmayan şəxslər tərəfindən Azərbaycan Respublikasının ərazisində alınmış, istehsal, yaxud kommersion məqsədləri üçün nəzərdə tutulmayan mallarla yanaşı, tibb müəssisələri və özəl tibbi praktika ilə məşğul olan fiziki şəxslərdən alınmış tibbi xidmətlərə görə də nağdsız ödənişlər üzrə ödənilmiş ƏDV məbləği Azərbaycan Prezidentinin 2016-cı il 12 iyul tarixli 985 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş müvafiq Qaydaya uyğun olaraq, geri qaytarılır.

Buna əsasən, Türkiyə vətəndaşı olan əcnəbi şəxsin Azərbaycan Respublikasının ərazisində tibb müəssisələrindən alınmış tibbi xidmətlərə görə nağdsız ödənişlər üzrə ödənilmiş ƏDV məbləği həmin şəxs ölkə ərazisini tərk edərkən adıçəkilən Qaydanın tələblərinə müvafiq qaydada “taxfree” rejimində geri qaytarılır.

Əsas: Vergi Məcəlləsinin 165.3-cü maddəsi

.....

4. 2025-ci ilin yanvar ayında Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçılar Teatrında səhnələşdiriləcək “Qaraca qız” tamaşasına bilet almışam. Televiziyada Vergi Məcəlləsində dəyişiklikləri izləyərkən ƏDV-nin artıq teatr tamaşalarına bilet alanda da geri qaytarıldığını eşitdim. Bu, doğrudurmu? Belə olduğu halda ƏDV necə qaytarılacaq?

Bildiririk ki, 2025-ci il yanvarın 1-dən Vergi Məcəlləsinin 165.5-ci maddəsində edilmiş dəyişikliyə əsasən, 2025-ci il iyulun 1-dən etibarən fiziki şəxs olan istehlakçılar tərəfindən teatr tamaşaları, film nümayişi, muzey ziyarəti və simfonik orkestrin konserti sahəsində göstərilən xidmətlərə görə nağdsız qaydada ödənilən ƏDV-nin 50 faizi geri qaytarılır.

Qeyd olunan dəyişiklik 2025-ci il iyulun 1-dən qüvvəyə mindiyindən, tərəfinizdən 2025-ci ilin yanvar ayında teatr tamaşasına alınmış bilet üzrə ödənilmiş ƏDV məbləği geri qaytarılmır. 2025-ci il iyulun 1-dən etibarən istehlakçılar teatr tamaşaları, film nümayişi, muzey ziyarəti və simfonik orkestrin konserti sahəsində göstərilən xidmətlərə görə nağdsız qaydada ödədikləri ƏDV-nin 50 faizini hal-hazırda tətbiq olunan “ƏDV-gerial” rejimində geri qaytara bilirlər.

Əsas: Vergi Məcəlləsinin 165.5-ci maddəsi

5. “X Agro” MMC-nin mülkiyyətində Ağsu rayonunda yerləşən 15 hektar torpaq sahəsi vardır. ƏDV qeydiyyatında olan MMC bu torpaq sahələrini digər vergi ödəyicilərinə icarəyə verir. Bu zaman həmin əməliyyat ƏDV-yə cəlb olunmalıdır mı?

Bildiririk ki, Vergi Məcəlləsinin 159.1-ci maddəsinin müddəalarına əsasən, malların təqdim olunması, işlərin görülməsi, xidmətlərin göstərilməsi ƏDV-nin vergitutma obyektini təşkil edir.

2025-ci il yanvarın 1-dən Vergi Məcəlləsinin 13.2.11-ci maddəsində edilmiş dəyişikliyə əsasən, ƏDV-nin məqsədləri üçün torpaqdan istifadə hüququnun başqasına verilməsi və torpağın icarəyə verilməsi xidmət (iş) anlayışında istisna edilmişdir.

Qeyd olunanlara əsasən, MMC tərəfindən torpağın icarəyə verilməsi 2025-ci il yanvarın 1-dən ƏDV-nin məqsədləri üçün xidmət (iş) sayılmadığından, həmin əməliyyat ƏDV-yə cəlb edilmir.

Əsas: Vergi Məcəlləsinin 13.2.11-ci və 159.1-ci maddələri

6. Mətbuatda oxudum ki, 2025-ci ilin 1 yanvar tarixindən sənaye məhəllələrinə bir sıra vergi güzəştləri tətbiq olunacaqdır. Tikinti materiallarının istehsalı ilə məşğul olan vergi ödəyicisi kimi fəaliyyətimi genişləndirib sənaye məhəlləsində yeni istehsal sahəsi açmaq istəyirəm. Bilmək istəyirəm ki, sənaye məhəlləsinin iş-tirakçısı kimi qeydiyyatdan keçdiyim halda mənə hansı vergi güzəştləri tətbiq oluna bilər?

Bildiririk ki, 2025-ci il yanvarın 1-dən Vergi Məcəlləsinin 199.8-ci və 207.4-cü maddələrində edilmiş dəyişikliklərə əsasən, sənaye məhəllələrinin idarəedici təşkilatı və ya operatoru sənaye məhəlləsinin ərazisində yerləşən əmlaklarına və sənaye məhəlləsinin ərazisində istifadə olunan torpaqlarına görə əmlak və torpaq vergilərini ödəməkdən azad edilir.

Göründüyü kimi, sənaye məhəllələrinin yalnız idarəedici təşkilatı və ya operatoruna münasibətdə əmlak vergisi və torpaq vergisindən azadolma ilə bağlı 2025-ci il yanvarın 1-dən Vergi Məcəlləsində dəyişikliklər edilmişdir. Buna əsasən, müraciətdə göstərilən halda sənaye məhəlləsinin iştirakçısı kimi qeydiyyatdan keçmiş vergi ödəyiciləri tərəfindən vergilər Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən olunmuş ümumi qaydada hesablanıb dövlət büdcəsinə ödənilir.

Əlavə olaraq bildiririk ki, sənaye məhəlləsinin iştirakçısı olaraq investisiya təşviqi sənədi aldığınız təqdirdə Vergi Məcəlləsində nəzərdə tutulan bir çox güzəştlərdən istifadə edə bilərsiniz. Belə ki, Vergi Məcəlləsinin müddəalarına əsasən, investisiya təşviqi sənədini almış vergi ödəyiciləri həmin sənədi aldığı tarixdən 7 il müddətinə təsdiqedicə sənəd əsasında idxal etdiyi texnika, texnoloji avadanlıqlar və qurğular ƏDV-dən, müvafiq investisiya layihəsi çərçivəsində investisiya vəsaiti hesabına əldə edilmiş əmlakına, habelə mülkiyyətində və ya istifadəsində olan müvafiq torpaqlara görə əmlak və torpaq vergilərindən tam məbləğdə, əldə etdikləri mənfəətin (gəlirin) 50 faizi məbləğində isə mənfəət (gəlir) vergisindən azad edirlər.

Əsas: Vergi Məcəlləsinin 102.1.23-cü, 106.1.17-ci, 164.1.26-cı, 199.8-ci, 199.11-ci, 207.4-cü və 207.5-ci maddələri

7. Çalışdığımız dublyaj redaksiyası müntəzəm olaraq aktyorları dəvət edərək filmlərin dublyajına cəlb edir. Dublyaj fəaliyyətini həyata keçirən bu aktyorlar VÖEN-i olan şəxslərdir. Bildiyimiz kimi, keçən ildən 75 faiz gəlir vergisindən güzəşt üçün 3 işçi tələbi və məcburi dövlət sosial sığorta haqları üzrə borcu olması müəyyən edilmişdir. Belə olan halda, 75 faiz güzəştdən istifadə edə bilməyən dublyaj aktyorlarının vergi yükünü azaltmaq üçün bu il Vergi Məcəlləsində hər hansı dəstək nəzərdə tutulubmu?

Bildiririk ki, 2025-ci il yanvarın 1-dən Vergi Məcəlləsinə əlavə edilmiş 102.1.43-cü maddəyə əsasən, filmin istehsalı və dublyajı fəaliyyətini həyata keçirən fiziki şəxslərin və filmin prodüserinin həmin fəaliyyətdən əldə etdikləri gəlirlərinin 90 faizi 2025-ci il yanvarın 1-dən 5 il müddətinə gəlir vergisindən azaddır.

Buna əsasən, vergi orqanında uçotda olan fiziki şəxslərin həyata keçirdiyi dublyaj fəaliyyətindən əldə etdikləri gəlirlərinin 90 faizi 2025-ci il yanvarın 1-dən 5 il müddətinə gəlir vergisindən azaddır.

Əsas: Vergi Məcəlləsinin 102.1.43-cü maddəsi

8. Gürcüstan şirkətinin Azərbaycan Respublikasındakı daimi nümayəndəliyi ölkəmizdə logistika sahəsində fəaliyyəti göstərir. Nümayəndəliyin bu fəaliyyət üzrə əldə etdiyi gəlirlərdən mənfəət vergisi öhdəliyini yerinə yetirdikdən sonra qalan sərbəst vəsaitdən 10 faiz vergi tutulmaqla hər il baş ofisə köçürülür. Keçən il dividenddən hesablanan vergi 5 faizə endirildi. Qeyri-rezidentlərin Azərbaycan Respublikasındakı daimi nümayəndəlik vasitəsilə həyata keçirdiyi fəaliyyətdən əldə etdikləri xalis mənfəətə görə hesablanan verginin dərəcəsinə dəyişiklik nəzərdə tutulurmu?

Bildiririk ki, 2025-ci il yanvarın 1-dən qüvvəyə minmiş Vergi Məcəlləsinin 126-cı maddəsində edilmiş dəyişikliyə əsasən, qeyri-rezidentin daimi nümayəndəliyindən mənfəət vergisindən əlavə olaraq bu daimi nümayəndəliyin xalis mənfəətindən həmin qeyri-rezidentə köçürdüyü (verdiyi) hər hansı məbləğdən 5 faiz dərəcə ilə vergi tutulur.

Belə ki, qeyri-rezidentin daimi nümayəndəliyinin həmin qeyri-rezidentə köçürüldüyü xalis mənfəətdən ödəmə mənbəyində tutulan verginin dərəcəsi 1 yanvar 2025-ci il tarixdən etibarən 10 faizdən 5 faizə endirilib.

Əsas: Vergi Məcəlləsinin 126-cı maddəsi

9. Müəssisə kənd təsərrüfatı məhsullarının pərakəndə satışı ilə məşğuldur. 2022-ci il yanvarın 1-dən 3 il müddətində kənd təsərrüfatı məhsullarının topdan və pərakəndə satışı zamanı ƏDV-nin ticarət əlavəsindən hesablanması ilə bağlı Vergi Məcəlləsinə müddəalar əlavə olunub. Dəyişikliyin müddəti bitdiyi üçün artıq kənd təsərrüfatı məhsullarının pərakəndə satışı zamanı ƏDV tam dəyərə tətbiq edilməlidir?

Bildiririk ki, 2025-ci il yanvarın 1-dən qüvvəyə minmiş Vergi Məcəlləsində edilmiş dəyişikliyə əsasən, vergi ödəyiciləri tərəfindən kənd təsərrüfatı məhsullarının topdan və pərakəndə satışı zamanı ƏDV-nin ticarət əlavəsindən hesablanması, bunun üçün kənd təsərrüfatı məhsullarının alışının rəsmiləşdirilməli olması və kənd təsərrüfatı məhsullarına görə ödənilmiş ƏDV məbləğlərinin əvəzləşdirilməməsi ilə bağlı Vergi Məcəlləsində müəyyən edilmiş müddətlər 2025-ci il yanvarın 1-dən daha 2 il müddətinə uzadılmışdır.

Əsas: Vergi Məcəlləsinin 153.3-cü, 159.1-ci, 174.4-cü və 175.12-ci maddələri

10. Təsis etdiyimiz “Golden” MMC qiymətli metallardan zərgərlik məmulatlarının hazırlanması və satışı sahəsində fəaliyyət göstərir. Ay ərzində aldığımız qızılın bir hissəsini qızılın qəbulu məntəqələrimizdə vətəndaşlardan alış aktı əsasında aldığımız qızıl məmulatları təşkil edir. Lakin vətəndaşlardan qızıl məmulatlarının qəbulu üzrə çəkilən xərclərin gəlirdən tam çıxılmasına qanunla məhdudiyyət qoyulur. Əhalidən qızıl qəbulunu necə rəsmiləşdirək ki, bu alış üzrə çəkdiyimiz xərcləri gəlirdən çıxə bilək?

Bildiririk ki, 2025-ci il yanvarın 1-dən Vergi Məcəlləsinin 109.8-ci maddəsində edilmiş dəyişikliklərə əsasən, gəlirdən çıxılan xərclərin yuxarı həddinin vergi ödəyicisinin hər il üçün gəlirlərinin və xərclərinin ən yüksəyinin hər bir hal üzrə 2 faizi həddində məhdudlaşdırılmasında qiymətli daşlar, qiymətli metallar, o cümlədən qiymətli daşlardan və qiymətli metallardan hazırlanmış məmulatlar istisna edilib.

Belə ki, Vergi Məcəlləsinin 109.8-cu maddəsinə əsasən, “Nağdsız hesablaşmalar haqqında” Qanunun 3.5-ci maddəsində göstərilən mallar, qiymətli daşlar, qiymətli metallar, o cümlədən qiymətli daşlardan və qiymətli metallardan hazırlanmış məmulatlar, daşınmaz əmlak, avtomobil nəqliyyatı vasitələri və daşınar əsas vəsaitlər istisna olmaqla, digər malların vergi ödəyicisi kimi vergi orqanında uçotda olmayan fiziki şəxslərdən alış aktı əsasında alınması və ya malların vergi ödəyicilərindən bu Məcəllənin 50.8-ci maddəsinin tələblərinə cavab verən nəzarət-kassa aparatının çeki əsasında alınması üzrə gəlirdən çıxılan xərclərin yuxarı həddi vergi ödəyicisinin hər il üçün gəlirlərinin və xərclərinin ən yüksəyinin hər bir hal üzrə 2 faizi həddində məhdudlaşdırılır və bu həddən yuxarı məbləğ gəlirdən çıxılırmı.

Buna əsasən, qiymətli metallardan zərgərlik məmulatlarının hazırlanması və satışını həyata keçirən vergi ödəyicisi tərəfindən 2025-ci il yanvarın 1-dən qiymətli daşların, qiymətli metalların, o cümlədən qiymətli daşlardan və qiymətli metallardan hazırlanmış məmulatların vergi ödəyicisi kimi vergi orqanında uçotda olmayan fiziki şəxslərdən alış aktı əsasında alınması üzrə çəkilməmiş xərclər Vergi Məcəlləsinin 108-ci maddəsinə uyğun olaraq, tam şəkildə gəlirdən çıxılır.

Əsas: Vergi Məcəlləsinin 108-ci və 109.8-ci maddələri

2 | Vergi nəzarəti mexanizminin təkmilləşdirilməsi

1. Mən geyimlərin topdan satışı ilə məşğulam və geyim satışı bazarında mağazam var. Vergi uçotum var, lakin elektron qaimə-faktura təqdim etməklə satış apardığımdan, obyektə uçota alıb NKA quraşdırmamışam. 2025-ci ilin oktyabr ayında bazarın sahibi icarəyə götürdüyüm obyektə vergi orqanında uçota qoymağımı tələb edir. Bunu tələb etməyə onun hüququ varmı?

Bildiririk ki, vergi qanunvericiliyinin tələblərinə əsasən, vergi ödəyicisi həm özünün olduğu yer üzrə, həm də təsərrüfat subyektinin (obyektinin) olduğu ünvan üzrə vergi uçotuna alınmalıdır və təsərrüfat subyektinin (obyektinin) vergi orqanına uçota alınmasına görə mikro sahibkarlıq subyektlərinə münasibətdə 40 manat məbləğində, digər şəxslərə isə 400 manat məbləğində maliyyə sanksiyası tətbiq edilir.

Bununla yanaşı, “Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” 16 dekabr 2024-cü il tarixli 98-VIIQD nömrəli Qanunun 3.1-ci maddəsinə əsasən, bazarlara nəzarətlə bağlı müddəalar qanun qəbul edildikdən doqquz ay sonra qüvvəyə minir. Qanun qüvvəyə mindikdən sonra kənd təsərrüfatı məhsulları bazarları və kənd təsərrüfatı kooperativi bazarları istisna olmaqla, əmlak icarəyə verildikdə əmlakı icarəyə götürənin təsərrüfat subyektinin (obyektinin) vergi orqanında uçota alınması həyata keçirildikdən sonra onun həmin təsərrüfat subyektlərində (obyektlərində) fəaliyyət göstərməsinə şərait yaratmaq bazarların mülkiyyətçilərinin (bazarlar idarəetməyə verildikdə - idarəedicilərinin) vəzifəsi kimi müəyyən edilmişdir.

Qanun qüvvəyə mindikdən sonra 6 ay müddətində bazarların mülkiyyətçiləri (idarəediciləri) tərəfindən vergi orqanında uçota alınmamış təsərrüfat subyektinin (obyektinin) uçota alınması və həmin təsərrüfat subyektini (obyektini) icarəyə götürənlərin təsərrüfat subyektinin (obyektinin) vergi orqanında uçota alın-

ması təmin edilməlidir.

Həmçinin, əmlak icarəyə verildikdə icarəyə gətürən tərəfindən sahibkarlıq fəaliyyəti məqsədləri üçün istifadə edildikdə təsərrüfat subyektinin (obyektinin) girişində həmin təsərrüfat subyektinin (obyektinin) vergi orqanında uçota alınması ilə bağlı (vergi ödəyicisinin adı və VÖEN-i göstərilməklə) məlumat (arayışı) əks etdirilməlidir.

Qeyd olunanlara əsasən, bazarların mülkiyyətçiləri (bazarlar idarəetməyə verildikdə - idarəediciləri) tərəfindən icarəyə gətürənlərin təsərrüfat subyektinin (obyektinin) vergi orqanında uçota alınmasının tələb edilməsi qanunun tələbidir və tərəfinizdən geyim satışı bazarından icarəyə götürdüyünüz təsərrüfat subyektinin vergi orqanında uçota alınması və onun girişində həmin təsərrüfat subyektinin vergi orqanında uçota alınması ilə bağlı (vergi ödəyicisinin adı və VÖEN-i göstərilməklə) məlumatın (arayışın) əks etdirilməsi (yerləşdirilməsi) təmin edilməlidir.

Əsas: Vergi Məcəlləsinin 16.1.11-15-ci, 16.1.11-16-cı, 16.1.11-17-ci, 33.2-ci, 57.3-cü, 58.2-1-ci və 58.15-2-ci maddələri, "Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 16 dekabr 2024-cü il tarixli 98-VIIQD nömrəli Qanununun 2.1-ci və 3.1-ci maddələri

2. Mühasibi olduğum fərdi sahibkarın “Şəms Mall” ticarət mərkəzində oyuncaqların pərakəndə satışı mağazası var. 2025-ci ilin mart ayında vergi orqanı tərəfindən bazarda keçirilmiş operativ vergi nəzarəti tədbiri zamanı fərdi sahibkarın icarəyə götürdüyü obyektinin girişində həmin obyektin vergi orqanında uçota alınmasına dair məlumatın yerləşdirilməməsinə görə maliyyə sanksiyası tətbiq edilməsi qanunauyğundurmu?

Bildiririk ki, “Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” 16 dekabr 2024-cü il tarixli 98-VIIQD nömrəli Qanuna əsasən, kənd təsərrüfatı məhsulları bazarları və kənd təsərrüfatı kooperativi bazarları istisna olmaqla, bazarlarda daşınmaz əmlak həmin əmlakın mülkiyyətçiləri (bazarlar idarəetməyə verildikdə - idarəediciləri) tərəfindən, habelə əmlak icarəyə verildikdə icarəyə götürən tərəfindən sahibkarlıq fəaliyyəti məqsədləri üçün istifadə edildikdə təsərrüfat subyektinin (obyektinin) girişində həmin təsərrüfat subyektinin (obyektinin) vergi orqanında uçota alınması ilə bağlı (vergi ödəyicisinin adı və VÖEN-i göstərilməklə) məlumatı (arayışı) əks etdirmək (yerləşdirmək) vergi ödəyicilərinin vəzifəsi kimi müəyyən edilmişdir və həmin məlumatın (arayışın) təsərrüfat subyektinin (obyektinin) girişində əks olunmamasına görə Vergi Məcəlləsinin 58.2-1-ci maddəsinə əsasən mikro sahibkarlıq subyektlərinə, qeyri-kommersiya təşkilatlarına və qeyri-sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslərə münasibətdə 40 manat məbləğində, digər şəxslərə münasibətdə 400 manat məbləğində maliyyə sanksiyasının tətbiq edilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Eyni zamanda, Vergi Məcəlləsinin 50.1.16-cı maddəsinə əsasən, kənd təsərrüfatı məhsulları bazarları və kənd təsərrüfatı kooperativi bazarları istisna olmaqla, bazarlarda sahibkarlıq fəaliyyəti məqsədləri üçün istifadə edilən təsərrüfat subyektinin (obyek-

tinin) girişində həmin təsərrüfat subyektinin (obyektinin) vergi orqanında uçota alınmasına dair (vergi ödəyicisinin adı və VÖEN-i göstərilməklə) məlumatın (arayışın) əks etdirilməsi (yerləşdirilməsi) hallarına nəzarət edilməsi vergi orqanı tərəfindən keçirilən operativ vergi nəzarəti formasıdır.

Qeyd edək ki, "Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" 16 dekabr 2024-cü il tarixli 98-VIIQD nömrəli Qanunun 3.1-ci maddəsinə əsasən, bazarlara nəzarətlə bağlı müddəalar Qanun qəbul edildikdən doqquz ay sonra qüvvəyə minir.

Buna əsasən, vergi orqanı tərəfindən operativ vergi nəzarəti tədbiri 2025-ci ilin mart ayında həyata keçirildiyindən, fərdi sahibkar tərəfindən ticarət mərkəzindən icarəyə götürdüyü obyektin girişində həmin obyektin vergi orqanında uçota alınması ilə bağlı (vergi ödəyicisinin adı və VÖEN-i göstərilməklə) məlumatın (arayışın) əks etdirilməməsinə görə həmin vergi ödəyicisinə Vergi Məcəlləsinin 58.2-1-ci maddəsinə əsasən, maliyyə sanksiyası tətbiq edilmir.

Əsas: Vergi Məcəlləsinin 16.1.11-16-cı, 50.1.16-cı və 58.2-1-ci maddələri

3. Şirkətimiz 2025-ci ilin yanvar ayında vergi orqanında qeydiyyatla alınıb və fəaliyyət istiqaməti olaraq idxal edilmiş malların topdan satışını həyata keçirir. Şirkətin vergi orqanlarında uçota alınmış iki təsərrüfat obyektı mövcuddur və idxal edilən mallar həmin təsərrüfat obyektinə boşaldılacaqdır. Bu halda idxal ediləcək mallar barədə məlumat forması vergi orqanına təqdim edilməlidirmi?

Bildiririk ki, 2025-ci il yanvarın 1-dən Vergi Məcəlləsinin 16.1.11-11-ci maddəsində edilmiş dəyişikliklərə əsasən, vergi ödəyiciləri tərəfindən idxal ediləcək mallar üçün mülkiyyət, icarə və ya digər əşya hüquqları əsasında istifadə olunan və (və ya) vergi orqanlarında təsərrüfat subyekti (obyekti) kimi uçota alınmış malların saxlanılacağı (boşaldılacağı) yer barədə məlumatların vergi orqanına təqdim edilməsi ilə bağlı müddəa ləğv olunub.

Eyni zamanda, vergi ödəyicisinin vergi orqanında uçota alınmış bir və ya bir neçə təsərrüfat subyekti (obyekti) olduğu təqdirdə, bu maddədə nəzərdə tutulan məlumat forması vergi orqanına təqdim edilmir. Bu halda idxal edilmiş mallar həmin təsərrüfat subyektinə (obyektinə) və ya təsərrüfat subyektlərinə (obyektlərinə) boşaldılmış hesab olunur. Bu maddənin tələbləri qeyri-sahibkarlıq və şəxsi istifadə üçün idxal olunan mallara münasibətdə şamil edilmir.

Buna əsasən, malların topdan satışını həyata keçirən vergi ödəyicisinin vergi orqanında uçota alınmış iki təsərrüfat subyekti (obyekti) olduğu təqdirdə, vergi ödəyicisi tərəfindən öz fəaliyyəti üçün idxal olunmuş malların saxlanılacağı (boşaldılacağı) yer barədə məlumatların vergi orqanına təqdim edilməsi nəzərdə tutulmur və bu halda idxal edilmiş mallar həmin təsərrüfat subyektlərinə (obyektlərinə) boşaldılmış hesab olunur.

Əsas: Vergi Məcəlləsinin 16.1.11-11-ci maddəsi

4. Fərdi sahibkar malların sifariş əsasında ölkəyə gətirilməsi üzrə karqo fəaliyyətini həyata keçirir və vergi orqanında uçotda olan iki obyekt var. Ötən il yalnız bir obyekt olan şəxslərdən vergi orqanına məlumat formasını vermək tələb olunmurdu. Qeyd olunan tələblərə bu ildən hər hansı dəyişiklik edilibmi?

Bildiririk ki, 2025-ci il yanvarın 1-dən Vergi Məcəlləsinin 16.1.11-11-ci maddəsində edilmiş dəyişikliklərə əsasən, idxal ediləcək mallar barədə müvafiq məlumat forması yalnız mallar digər şəxslərə məxsus yerlərdə məsuliyyətli mühafizəyə və ya saxlanca verildiyi və mallar sifariş əsasında gətirildiyi halda vergi orqanına təqdim olunur.

Eyni zamanda, vergi ödəyicisinin vergi orqanında uçota alınmış bir və ya bir neçə təsərrüfat subyekti (obyekti) olduğu halda, bu maddədə nəzərdə tutulan məlumat forması vergi orqanına təqdim edilmir. Bu zaman idxal edilmiş mallar həmin təsərrüfat subyektinə (obyektinə) və ya təsərrüfat subyektlərinə (obyektlərinə) boşaldılmış hesab olunur. Qeyd olunan maddənin tələbləri qeyri-sahibkarlıq və şəxsi istifadə üçün idxal olunan mallara münasibətdə şamil edilmir.

Sözgedən maddənin sonunda göstərilən vergi orqanında uçota alınmış bir və ya bir neçə təsərrüfat subyekti (obyekti) olan vergi ödəyiciləri tərəfindən məlumat formasının vergi orqanına təqdim olunmaması barədə müddəalar öz fəaliyyəti üzrə malları idxal edən və vergi orqanında uçota alınmış təsərrüfat subyektində (obyektində) və ya təsərrüfat subyektlərində (obyektlərində) mallarını saxlayan (boşaldan) vergi ödəyicilərinə aiddir.

Buna əsasən, malların digər şəxslərə məxsus yerlərdə məsuliyyətli mühafizəyə və ya saxlanca verildiyi və malların sifariş əsasında gətirildiyi hallar üzrə belə vergi ödəyicilərinin vergi orqanında uçota alınmış təsərrüfat subyektinin (obyektinin) olmasından asılı olmayaraq, müvafiq məlumat forması vergi orqanına təqdim edilməlidir.

Əsas: Vergi Məcəlləsinin 16.1.11-11-ci maddəsi

5. Mən “Sumqayıt” univermağında zərgərlik məhsullarının satışı ilə məşğul oluram. Keçən ildən edilmiş dəyişiklikdə bildirilir ki, zərgərlik məmulatlarının 15 min manatdan artıq olan satışı üzrə ödənişlər yalnız nağdsız olmalıdır. Amma heç bir sanksiya nəzərdə tutulmadığından, hərdən dəyəri 15 min manatdan artıq olan ödənişləri nağd qəbul edirəm. Vergi orqanı bu hala görə sonradan məni cərimələməz ki?

Bildiririk ki, 2023-cü il fevralın 1-dən qüvvəyə minmiş “Nağdsız hesablaşmalar haqqında” Qanunun 3.4.15-ci maddəsinə əsasən, qiymətli daşların, qiymətli metalların, o cümlədən qiymətli daşlardan və qiymətli metallardan hazırlanmış məmulatların və mədəniyyət məhsullarının alqı-satqısı üzrə ümumi məbləği on beş min manatdan artıq olan ödənişlər yalnız nağdsız qaydada həyata keçirilməlidir.

2025-ci il yanvarın 1-dən Vergi Məcəlləsinin 58.7-1.9-cu maddəsində edilmiş dəyişikliyə əsasən, “Nağdsız hesablaşmalar haqqında” Qanunun 3.4.15-ci və 3.4.16-cı maddələrinin tələblərinin pozulmasına görə də məsuliyyət tədbiri müəyyən edilmişdir. Belə ki, bu tələbləri pozmaqla ödənişi nağd qaydada qəbul edən şəxsə aparılan əməliyyatın ümumi məbləğinin təqvim ili ərzində belə hala birinci dəfə yol verdikdə 10 faizi, ikinci dəfə yol verdikdə 20 faizi, üç və daha çox dəfə yol verdikdə isə 40 faizi miqdarında maliyyə sanksiyası tətbiq edilir.

Əsas: Vergi Məcəlləsinin 58.7-1.9-cu maddəsi və “Nağdsız hesablaşmalar haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanunu

3 | Vergi inzibatçılığının təkmilləşdirilməsi

1. Mən fərdi qaydada bərbər fəaliyyəti ilə məşğul oluram və qüvvədə olan sabit qəbzın müddətinin bitməsinə az qalıb. 2024-cü ilin yanvar ayının 1-dən etibarən kod-paroldan istifadə etməklə elektron kabinetə daxil olmaq imkanları məhdudlaşdırıldığından sabit qəbzın alınması üçün hər dəfə xidmət mərkəzinə yaxınlaşmağa məcburam. Bilmək istəyirəm ki, sabit qəbzın onlayn şəkildə alınması məqsədilə elektron kabinetə daxil olmaq üçün yenə də mütləq elektron imzam olmalıdır?

Bildiririk ki, Vergi Məcəlləsinin 13.2.72-ci maddəsində edilmiş və 2025-ci il yanvarın 1-dən qüvvəyə minmiş dəyişikliyə əsasən, “Sadələşdirilmiş vergi üzrə sabit məbləğin, məcburi dövlət sosial sığorta və icbari tibbi sığorta haqqının ödənilməsi haqqında qəbz” alan, habelə mülkiyyətində və ya istifadəsində olan avtonəqliyyat vasitələri ilə (beynəlxalq sərnəşin daşımaları istisna olmaqla) Azərbaycan Respublikasının ərazisində sərnəşin daşımalarını (o cümlədən taksi ilə) həyata keçirən şəxslər gücləndirilmiş elektron imza olmadan vergi orqanı tərəfindən verilən kod-parol vasitəsilə elektron kabinetə daxil ola bilərlər.

Buna əsasən, fərdi qaydada bərbər fəaliyyəti ilə məşğul olan vergi ödəyicisi vergi orqanı tərəfindən verilən kod-parol vasitəsilə elektron kabinetinə daxil olmaqla “Sadələşdirilmiş vergi üzrə sabit məbləğin, məcburi dövlət sosial sığorta və icbari tibbi sığorta haqqının ödənilməsi haqqında qəbz”in alınması üçün elektron qaydada müraciət edə bilər.

Eyni zamanda bildiririk ki, 2025-ci il yanvarın 1-dən Vergi Məcəlləsində edilmiş dəyişikliyə əsasən, vergi orqanı ilə vergi ödəyicisi arasında müəyyən olunmuş formada razılaşma müqaviləsi bağlandıqda fiziki şəxslər hesablanmış vergini, məcburi dövlət sosial sığorta və icbari tibbi sığorta haqlarını tam məbləğdə ödədikdən sonra “Sadələşdirilmiş vergi üzrə sabit məbləğin, məcbu-

ri dövlət sosial sığorta və icbari tibbi sığorta haqqının ödənilməsi haqqında qəbz” vergi orqanına müraciət etmədən 1 iş günündən gec olmayaraq elektron qaydada verilir.

Əsas: Vergi Məcəlləsinin 13.2.72-ci və 221.8.5-ci maddələri

2. Bildiyimiz kimi, yükdaşıma fəaliyyətinə münasibətdə verginin “Fərqlənmə nişanı” alarkən sadələşdirilmiş qaydada ödənilməsi 2024-cü ildən ləğv edilib. Çalışdığım müəssisə hal-hazırda bu fəaliyyətlə məşğuldur və 2 faiz sadələşdirilmiş verginin ödəyicisidir. Bununla belə, müəssisənin rəhbəri 2022-ci ildən ƏDV əvəzləşdirmə imkanlarından faydalanmaq üçün 3 il geriye doğru müəssisənin könüllü ƏDV qeydiyyatına alınması ilə bağlı vergi orqanına ərizə verməyi tapşırıb. Bilmək istəyirəm ki, yükdaşıma fəaliyyəti göstərən müəssisə olaraq, biz bu imkandan faydalana bilərikmi?

Məlum olduğu kimi, 2024-cü il yanvarın 1-dən qüvvəyə minmiş Vergi Məcəlləsində edilmiş müvafiq dəyişikliklərə əsasən, yükdaşımalarını həyata keçirən vergi ödəyiciləri tərəfindən “Fərqlənmə nişanı”nın alınması üçün verginin, məcburi dövlət sosial sığorta və icbari tibbi sığorta haqlarının ödənilməsi tələb edilmir və qeyd olunan öhdəliklər həmin şəxslər tərəfindən qanunla müəyyən edilmiş ümumi qaydada yerinə yetirilir.

Eyni zamanda, 2025-ci il yanvarın 1-dən Vergi Məcəlləsinin 157.3.3-cü maddəsinə edilmiş dəyişikliyə əsasən, Vergi Məcəlləsinin 218.4.1-ci maddəsində göstərilən şəxslər, habelə 2024-cü

il yanvarın 1-dən əvvəlki dövrə münasibətdə Azərbaycan Respublikasının ərazisində yük daşımalarını həyata keçirən şəxslər istisna olmaqla, bu Məcəllənin 85.4-cü maddəsi ilə müəyyən edilmiş 3 il müddətindən çox olmamaqla, vergi ödəyicisinin qeydiyyat haqqındakı ərizəsində göstərilən tarixdə ƏDV qeydiyyatı qüvvəyə minir.

Buna əsasən, yükdaşıma fəaliyyəti göstərən müəssisə tərəfindən 2024-cü il yanvarın 1-dən əvvəlki dövrə münasibətdə könüllü ƏDV qeydiyyatına alınması nəzərdə tutulmayıb.

Əsas: Vergi Məcəlləsinin 157.3.3-cü və 218.4.1-ci maddələri

3. Rəhbəri olduğum turizm şirkəti ilə əməkdaşlıq edən bələdçilər 2024-cü ildən Vergi Məcəlləsində edilmiş dəyişikliklərlə əlaqədar 75 faiz güzəştədən faydalana bilməyib və nəticədə onların vergi yükü artıb. Eşitdik ki, bu ildən bir çox fəaliyyət sahələrinə yenidən güzəştlər veriləcəkdir. Həmin fəaliyyət sahələrinə bələdçilər də aid edilibmi?

Bildiririk ki, 2025-ci il yanvarın 1-dən Vergi Məcəlləsinə əlavə edilmiş 102.1.30-1-ci maddəyə əsasən, proqram təminatının işlənməsi sahəsində xidmətlər, layihə-dizayn və dekorasiya xidmətləri, tərcümə xidməti, reklam xidməti, araşdırma və tədqiqat sahəsində fəaliyyət, elm, təhsil, mədəniyyət və idman sahəsində göstərilən xidmətlər, hüquq, sərbəst auditor, mühasibat və maliyyə sahəsi üzrə məsləhət xidmətləri, jurnalistlərin fəaliyyəti, bazar konyunkturunun öyrənilməsi, qiymətləndirmə fəaliyyəti, avtonəqliyyat vasitələri ilə yükdaşımalar istisna olmaqla, sifarişlərin çatdırılması və kuryer fəaliyyəti, turizm bələdçiliyi, xidmətlərin ixracı fəaliyyət növləri ilə məşğul olan və həmin fəaliyyət növlərindən

təqvim ili üzrə əldə etdiyi gəlirlərin (xərclər nəzərə alınmadan) həcmi 45.000 manatadək olan fiziki şəxslərin həmin fəaliyyətdən əldə etdikləri gəlirlərinin 75 faizi gəlir vergisindən azaddır.

Buna əsasən, turizm bələdçiliyi fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki şəxslərin həmin fəaliyyətdən təqvim ili üzrə əldə etdiyi gəlirlərin (xərclər nəzərə alınmadan) həcmi 45.000 manatadək olarsa, həmin şəxslərin bu fəaliyyətdən əldə etdikləri gəlirlərinin 75 faizi gəlir vergisindən azaddır.

Əsas: Vergi Məcəlləsinin 102.1.30-1-ci maddəsi

4. Mən “X” MMC-də mühasib işləyirəm. 2025-ci ildən mühasibatlıq sahəsində gəlir vergisindən 75 faiz güzəştə bağlı Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edildiyini öyrəndikdən sonra işdən azad olunmaqla həmin MMC-yə fərdi qaydada öz VÖEN-im əsasında xidmət göstərmək qərarına gəldim. Bu zaman mənim mühasibatlıq sahəsində gəlirlərimə güzəşt düşəcəkmi?

Bildiririk ki, 2025-ci il yanvarın 1-dən Vergi Məcəlləsinə əlavə edilmiş 102.1.30-1-ci maddəyə əsasən, mühasibat və maliyyə sahəsi üzrə məsləhət xidmətləri ilə məşğul olan və həmin fəaliyyətdən təqvim ili üzrə əldə etdiyi gəlirlərin (xərclər nəzərə alınmadan) həcmi 45.000 manatadək olan fiziki şəxslərin həmin fəaliyyətdən əldə etdikləri gəlirlərinin 75 faizi gəlir vergisindən azaddır.

Eyni zamanda, Vergi Məcəlləsinə 2025-ci il yanvarın 1-dən əlavə edilmiş 102.9-cu maddəyə əsasən, bu Məcəllənin 102.1.30-1-ci maddəsində nəzərdə tutulan fəaliyyət sahələrində muzzdlu işçi kimi çalışan fiziki şəxsin əmək müqaviləsinə xitam verildiyi, hə-

min fəaliyyətlə fərdi sahibkar kimi məşğul olduğu və fərdi sahibkar kimi fəaliyyətə başladığı tarixdən 1 il müddətində eyni xidmətləri tam və ya qismən əvvəlki işəgötürənə göstərdiyi halda, həmin fərdi sahibkara bu Məcəllənin 102.1.30-1-ci maddəsində nəzərdə tutulan güzəşt şamil edilmir.

Qeyd olunanlara əsasən, mühasibatlıq sahəsində muzzdlu işçi kimi çalışdığı iş yerində əmək müqaviləsinə xitam verilməklə eyni xidmətləri fərdi sahibkar kimi fəaliyyətə başladığı tarixdən 1 il müddətində əvvəlki işəgötürənə göstərdiyi halda, həmin fərdi sahibkara Vergi Məcəlləsinin 102.1.30-1-ci maddəsində nəzərdə tutulan güzəşt şamil edilmir.

Əsas: Vergi Məcəlləsinin 102.1.30-1-ci və 102.9-cu maddələri

5. Mən vergi orqanlarında qeydiyyatda alınmaqla memar-dizayner sahəsində fərdi qaydada fəaliyyət göstərirəm. Buna görə də 2024-cü il üzrə Vergi Məcəlləsinin müvafiq maddəsində müəyyənləşdirilmiş 75 faiz güzəştdən faydalanma bilməmişəm. Məlum olduğu kimi, Vergi Məcəlləsinə yeni əlavə edilmiş 102.1.30-1-ci maddəsinə əsasən gəlirim 45.000 manatı keçmədiyi təqdirdə 75 faiz güzəşt hüququndan istifadə edə bilərəm. Belə olan halda, Vergi Məcəlləsinin 102.1.30-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş güzəşt 2024-cü ildə əldə olunan gəlirlərə tətbiq edilə bilərmi ?

Bildiririk ki, Vergi Məcəlləsinin 102.1.30-cu maddəsinə əsasən, müvafiq il üzrə orta aylıq maddəli işçi sayı 3 nəfərdən az olmayan və məcburi dövlət sosial sığorta haqları üzrə borcu olmayan mikro sahibkarlıq subyekti olan fərdi sahibkarların sahibkarlıq fəaliyyətindən əldə etdikləri gəlirinin 75 faizi gəlir vergisindən azaddır. 2025-ci il yanvarın 1-dən Vergi Məcəlləsinə əlavə edilmiş 102.1.30-1-ci maddəyə əsasən, layihə-dizayn və dekorasiya xidmətləri ilə məşğul olan və həmin fəaliyyətdən təqvim ili üzrə əldə etdiyi gəlirlərin (xərclər nəzərə alınmadan) həcmi 45.000 manatadək olan fiziki şəxslərin bu fəaliyyətdən əldə etdikləri gəlirlərinin 75 faizi gəlir vergisindən azaddır.

Qeyd olunanlara əsasən, Vergi Məcəlləsinin 102.1.30-1-ci maddəsinin 2025-ci il yanvarın 1-dən qüvvəyə mindiyini nəzərə alaraq, həmin maddədə qeyd olunan güzəşt hüququ 2024-cü il üzrə göstərilmiş fəaliyyətdən əldə olunan gəlirlərə şamil edilmir.

Əsas: Vergi Məcəlləsinin 102.1.30-1-ci maddəsi

7. “XX” MMC tərəfindən tətbiq etdiyi platforma vasitəsilə üçüncü şəxslərin mülkiyyətində olan daşınmaz əmlakın həmin platformada yerləşdirilməsi və bundan sonra günlük və ya aylıq icarə xidmətinə görə platformaya müraciət edən şəxslərə bu sahədə vasitəçilik (agent) xidmətinin göstərilməsi (subicarə fəalliyəti göstərilmir) həyata keçirilir və ödənişlər cəmiyyət vasitəsilə aparılır. Platformanın istifadəçi sayının minlərlə ev sahibinin olması gözlənilir. Bu halda cəmiyyət fiziki şəxslərin icarə haqqı gəlirlərini ödəyərkən yaranmış vergi öhdəliyini yerinə yetirə bilərmi?

Bildiririk ki, Vergi Məcəlləsinin 124.1-ci maddəsinin müddəalarına əsasən, daşınar və daşınmaz əmlak üçün icarə haqqından ödəmə mənbəyində 14 faiz dərəcə ilə vergi tutulur. 2025-ci il yanvarın 1-dən Vergi Məcəlləsinin sözügedən maddəsində edilmiş dəyişikliklərə əsasən, icarə haqqı vergi ödəyicisi kimi uçotda olmayan fiziki şəxs tərəfindən ödəniləndə icarəyə verən özü və ya onun təyin etdiyi vergi agentləri bu maddəyə uyğun olaraq 14 faiz dərəcə ilə vergini ödəyir və bu Məcəllənin 33-cü və 149-cu maddələri üzrə vergi uçotuna alınıb bəyannamə verir.

Buna əsasən, icarə haqqı vergi ödəyicisi kimi uçotda olmayan şəxslər tərəfindən ödəniləndə və cəmiyyət icarəyə verən fiziki şəxslər tərəfindən agent təyin edildikdə həmin fiziki şəxslərin icarə haqqı gəlirlərindən 14 faiz dərəcə ilə verginin tutulması və bəyan edilməsi cəmiyyət tərəfindən həyata keçirilir.

Əsas: Vergi Məcəlləsinin 124.1-ci maddəsi

9. Fiziki şəxs Əli Əliyev London Fond Birjasında ticarətə buraxılan “Y” ASC-yə məxsus nominal dəyəri 100 dollar təşkil edən iki ədəd səhmi 2025-ci ildə hər biri 50 dollar olmaqla alıb və eyni zamanda xarici investisiya şirkətinə səhmlərin satış dəyərinin 3 faizi miqdarında komissiyon haqq ödəyib. Həmin şəxs sonradan bu səhmləri eyni fond birjasında 200 dollara satıb. Bu halda fiziki şəxsin səhmlərin satışına görə əldə etdiyi gəlirlərdən vergi necə hesablanacaq?

Bildiririk ki, 2025-ci il yanvarın 1-dən Vergi Məcəlləsinə əlavə edilmiş 96.6-cı maddəyə əsasən, kütləvi təklif edilmiş və tənzimlənən bazarda ticarətə buraxılmış səhmlərin Azərbaycan Respublikasının ərazisində, habelə ölkə hüddudlarından kənarda fond birjasında təqdim edilməsi üzrə səhmin satış dəyəri ilə alış dəyəri və çəkilən digər xərclər arasındakı fərq vergitutma obyektidir və qeyd olunan təqdim etmə üzrə vergitutma obyektinin müəyyən olunması Vergi Məcəlləsinin 96.5-ci maddəsində istisna edilib. Buna əsasən, fiziki şəxs tərəfindən səhmlərin ölkə hüddudlarından kənarda fond birjasında təqdim edilməsi zamanı həmin səhmin satış dəyəri ilə alış dəyəri (nominal dəyərin 100 dollar olmasına baxmayaraq) və çəkilən digər xərclər, o cümlədən fond birjasına ödənilən komissiyon haqq arasındakı fərqdən 14 faiz dərəcə ilə vergi ödənilir.

Əsas: Vergi Məcəlləsinin 96.5-ci, 96.6-cı və 101.2-ci maddələri

10. Dövlət qurumu ilə yerli sığorta şirkəti arasında bağlanan həyatın yığım sığortası müqavilələri üzrə könüllü olaraq hər ay qurumun işçilərinin aldığı əməkhaqqı məbləğinin müəyyən hissəsi işəgötürən tərəfindən sığorta şirkətinə ödənilir. Sığorta şirkəti ilə 01.01.2021-ci ildə 5 illik və 01.01.2024-cü ildə 5 illik müqavilə bağlanılıb. Həmin işçilərə vergi hesablayarkən Vergi Məcəlləsinin 102.1.8-ci maddəsinə əsasən vergi güzəşti tətbiq olunurdu. Qeyd olunan güzəşt ilə bağlı Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edildiyini öyrəndik. Bilmək istəyirik: qurumun işçilərinə sözügedən vergi güzəşti yenə tətbiq ediləcəkmi?

Bildiririk ki, 2025-ci il yanvarın 1-dən Vergi Məcəlləsinin 102.1.8-ci maddəsində edilmiş dəyişikliyə əsasən, işəgötürən tərəfindən ödənilən bütün növ icbari sığorta və könüllü tibbi sığorta haqları, 3 ildən az olmayan müddətə bağlanan müqavilə ilə həyatın yığım sığortası və pensiya sığortası üzrə azadolma yalnız qeyri-dövlət sektoruna aid edilən işəgötürəndə çalışan fiziki şəxslərə münasibətdə tətbiq edilir.

“Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” 16 dekabr 2024-cü il tarixli 98-VIIQD nömrəli Qanunun keçid müddəalarına əsasən, sözügedən maddə 2025-ci il yanvarın 1-dən sonra bağlanmış həyatın yığım sığortası və pensiya sığortası müqavilələri üzrə ödənilən sığorta haqlarına münasibətdə tətbiq edilir. Qeyri-dövlət sektoruna aid edilməyən vergi ödəyicilərinə münasibətdə 2025-ci il yanvarın 1-dək 3 ildən az olmayan müddətə bağlanmış və həmin tarixədək 3 ili tamam olmamış həyatın yığım sığortası və pensiya sığortası müqavilələri üzrə 2025-ci il yanvarın 1-dək qüvvədə olan vergi güzəşti yalnız həmin müqavilələr bağlandığı tarixdən 3 il ərzində ödənilən sığorta haqlarına tətbiq edilir. Qeyri-dövlət sektoruna aid edil-

məyən vergi ödəyicilərinə münasibətdə 2025-ci il yanvarın 1-dək 3 ildən az olmayan müddətə bağlanmış və həmin tarixədək 3 illik müddəti tamam olmuş həyatın yığım sığortası və pensiya sığortası müqavilələri üzrə 2025-ci il yanvarın 1-dək qüvvədə olan vergi güzəşti yalnız 2025-ci il yanvarın 1-dək ödənilən sığorta haqlarına tətbiq edilir.

Qeyd olunanlara əsasən, 2025-ci il yanvarın 1-dək 3 ildən az olmayan müddətə bağlanmış və həmin tarixədək 3 illik müddəti tamam olmuş həyatın yığım sığortası müqavilələri (sorğuda göstərilən halda 01.01.2021-ci ildə 5 illik bağlanmış müqavilə) üzrə dövlət sektorunda çalışan maddəli işçilərin əmək haqqından yalnız 2025-ci il yanvarın 1-dək ödənilən sığorta haqlarına münasibətdə vergi güzəşti tətbiq olunur və həmin müqavilə üzrə 2025-ci ilin yanvarın 1-dən sonrakı dövrlər üzrə ödənilmiş sığorta haqlarına vergi güzəşti tətbiq edilmir. 2025-ci il yanvarın 1-dək 3 ildən az olmayan müddətə bağlanmış və həmin tarixədək 3 ili tamam olmamış həyatın yığım sığortası müqavilələri (sorğuda göstərilən halda 01.01.2024-cü ildə 5 illik bağlanmış müqavilə) üzrə isə dövlət sektorunda çalışan maddəli işçilərin əmək haqqından həmin müqavilələr bağlandığı tarixdən 3 il ərzində ödənilən sığorta haqlarına vergi güzəşti tətbiq olunur.

Əsas: Vergi Məcəlləsinin 102.1.8-ci maddəsi və “Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 16 dekabr 2024-cü il tarixli 98-VIIQD nömrəli Qanununun keçid müddəaları

11. Fərdi sahibkar 2024-cü ildə mikro sahibkarlıq subyekti kimi muzzdlu işçi cəlb etmədən təmir-tikinti fəaliyyəti ilə məşğuldur və muzzdlu işçisi olmadığı üçün 2024-cü ildə gəlir vergisi üzrə 75 faiz güzəşt hüququndan istifadə edə bilməyib. 2025-ci ildə isə o, həmin sahə ilə yanaşı, layihə-dizayn fəaliyyəti də göstərməyə başlayıb. Sahibkarın 2025-ci ildə təmir-tikinti fəaliyyəti üzrə gəlirləri 30.000 manat, layihə-dizayn fəaliyyəti üzrə isə 40.000 manat təşkil edib. 2025-ci ildən 75 faiz güzəştə bağlı Vergi Məcəlləsində edilmiş dəyişikliklər nəzərə alınmaqla, sözügedən fərdi sahibkara vergi güzəşti tətbiq olunacaqmı?

Bildiririk ki, 2025-ci il yanvarın 1-dən Vergi Məcəlləsinə əlavə edilmiş 102.1.30-1-ci maddədə nəzərdə tutulan vergi güzəşti yalnız bu maddədə sadalanan fəaliyyət növləri ilə məşğul olan və həmin fəaliyyət növlərindən təqvim ili üzrə əldə etdiyi gəlirlərin (xərclər nəzərə alınmadan) həcmi 45.000 manatadək olan fiziki şəxslərə tətbiq olunur.

Bununla yanaşı, 2025-ci il yanvarın 1-dən Vergi Məcəlləsinə əlavə edilmiş 102.9-cu maddəyə əsasən, bu Məcəllənin 102.1.30-1-ci maddəsində nəzərdə tutulan fəaliyyət sahələri ilə məşğul olan fiziki şəxs eyni zamanda digər fəaliyyət sahəsi ilə də məşğul olduqda, həmin maddədə nəzərdə tutulan güzəşt hüququndan o halda istifadə edə bilər ki, bu Məcəllənin 102.1.30-1-ci maddəsində nəzərdə tutulan fəaliyyət sahələrindən əldə edilən illik gəlirlərin illik ümumi gəlirlərdə xüsusi çəkisi 50 faizdən az olmasın. Buna əsasən, həm layihə-dizayn, həm də təmir-tikinti fəaliyyəti göstərən fiziki şəxsin layihə-dizayn fəaliyyətindən əldə etdiyi gəlirlərin 40.000 manatadək olduğu və bu gəlirlərin illik ümumi gəlirlərdə xüsusi çəkisinin 50 faizdən çox olduğunu nəzərə alaraq ($40.000/70.000 \cdot 100 = 57\%$), həmin şəxsin hər iki fəaliyyətindən

əldə olunan ümumi gəlirlərinə münasibətdə 75 faiz gəlir vergisinə azadolma tətbiq edilir.

Əsas: Vergi Məcəlləsinin 102.1.30-1-ci və 102.9-cu maddələri

12. Lerik rayonunda yerləşən ucqar kəndlərin birində bərbər fəaliyyəti ilə məşğul oluram. Bu günə qədər hər ay fəaliyyətimə görə ödəməli olduğum vergi və sığorta haqlarını ödədikdən sonra sabit qəbzın alınması üçün şəhər mərkəzində yerləşən Vergi ödəyicilərinə xidmət mərkəzinə müraciət edib sabit qəbz almışam. Bilmək istəyirəm ki, sabit qəbzın alınmasının sadələşdirilməsi ilə bağlı hər hansı dəyişiklik gözlənilirmi?

Bildiririk ki, 2025-ci il yanvarın 1-dən Vergi Məcəlləsinin 221.8.5-ci maddəsində edilmiş dəyişikliyə əsasən, müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) müəyyən etdiyi formada vergi orqanı ilə vergi ödəyicisi arasında razılaşma müqaviləsi bağlandıqda bu Məcəllənin 218.4.4-cü maddəsində göstərilən fiziki şəxslər hesablanmış vergini, məcburi dövlət sosial sığorta və icbari tibbi sığorta haqlarını tam məbləğdə ödədikdən sonra “Sadələşdirilmiş vergi üzrə sabit məbləğin, məcburi dövlət sosial sığorta və icbari tibbi sığorta haqqının ödənilməsi haqqında qəbz” vergi orqanına müraciət etmədən 1 iş günündən gec olmayaraq elektron qaydada verilir.

Tətbiq olunan yeni mexanizmlə artıq sabit qəbz almaqla fəaliyyət göstərən vergi ödəyiciləri öncədən vergi orqanı ilə müəyyən olunmuş formada razılaşma müqaviləsi bağladıqdan sonra yalnız hesablanmış vergini, məcburi dövlət sosial sığorta və icbari tibbi sığorta haqlarını tam məbləğdə ödəməklə sabit qəbzi 1 iş

günü müddətinə elektron qaydada əldə edəcək və hər dəfə sabit qəbzın alınması üçün vergi orqanına müraciət edilməsinə zərurət yaranmayacaq.

Əsas: Vergi Məcəlləsinin 221.8.5-ci maddəsi

AZ1029, Azərbaycan, Bakı, Heydər Əliyev prospekti, 155
Tel.: (+994 12) 403 89 70; Faks: (+994 12) 403 89 71
E-poçt: office@taxes.gov.az

www.taxes.gov.az

